

Рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи **щодо вступу України**

№ 190 (1995) Страсбург, 26 вересня 1995 року Неофіційний переклад 1. 14 липня 1992 р. Україна подала заявку на членство в Раді Європи. Резолюцією 29 від 23 вересня 1992 р. Комітет Міністрів доручив Парламентській Асамблеї підготувати свою рекомендацію щодо цього, відповідно до положень Статутної Резолюції 30 А.

2. З метою встановлення верховенства власних законів над законами Радянського Союзу, 16 липня 1990 р. Україна прийняла Декларацію про суверенітет. Незадовго до розпаду Радянського Союзу 24 серпня 1991 р. була проголошена незалежність, яку підтримала переважна більшість населення під час референдуму 1 грудня 1991 р. Після прийняття ряду поправок до Конституції 1978 р. держава обрала шлях демократичного розвитку.

3. 16 вересня 1992 р. Парламенту України було надано статус "спеціального гостя" в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

4. Весною і влітку 1994 р. були проведені парламентські та президентські вибори. Після першого раунду парламентських виборів спостерігачі від Асамблеї дійшли висновку, що "виборчий процес відбувся у відповідності до закону, та вибори були вільними та відкритими, незважаючи на безперечно недосконалий закон про вибори". Нові закони про вибори та політичні партії знаходяться в процесі розробки.

5. Протягом 1994 р. після окремих, але скоординованих візитів, здійснених на прохання Парламентської Асамблеї, два відомих юристи констатували "очевидний прогрес" в процесі приведення положень Конституції та основного законодавства України відповідно до принципів Ради Європи (зокрема Європейської Конвенції про права людини). Вони дійшли висновку, ще необхідні більш глибокі реформи, які можуть бути здійсненні "після вступу". 6 квітня 1995 р. Бюро Асамблеї оприлюднило доповідь про результати візитів, що стало основою для візиту трьох доповідачів Асамблеї в Україну (Київ та Крим) 10-14 вересня ц.р.

6. З того часу ситуація навколо прийняття нової Конституції (зокрема, що стосується розподілу влади, захисту прав людини та перспектив проведення більш рішучих реформ) прояснилася 8 червня 1995 р. після підписання Президентом України та Парламентом України "Конституційного Договору про основні принципи організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування". Після укладення Договору повинна бути прийнята нова Конституція відповідно до принципів Ради Європи. В той же час, положення Конституції 1978 р., що не відповідають Конституційному Договору, стали не діючими.

7. Акт від 17 березня 1995 р., Конституційний Договір від 8 червня 1995 р., Указ Президента від 19 серпня 1995 р. підтвердив особливий статус Криму. Чітка сфера компетенції автономії буде визначена Конституцією України, а також Конституцією Криму, яка розробляється її парламентом з подальшим затвердженням Парламентом України.

8. Відносини України з Російською Федерацією будуть визначальним фактором як для безпеки країни, так і для стабільності в регіоні. Україна в значній мірі залежить від російських енергоносіїв. Існує також велика її заборгованість Російській Федерації. Більш ніж 11 мільйонів (22%) з 52-х мільйонного населення України - етнічні росіяни. 4 мільйони етнічних українців мешкають в Росії. В Криму, адміністративне управління над яким було передано Україні в 1954 р., етнічні росіяни становлять близько 70%

населення. Росія все ще зацікавлена в доступі до портів Чорного моря, що, в свою чергу, сприяє виходу до Середземномор'я. 9 червня 1995 р. Президентами України та Росії була підписана Угода про розподіл Чорноморського Флоту колишнього Радянського Союзу та доступ до берегової інфраструктури Севастополя, що ліквідувало важливу причину напруження та недовіри. Ця Угода сприятиме заключенню всестороннього "Договору про дружбу, співробітництво та партнерство", попередній текст якого парафровано 8 лютого 1995 р.

9. 14 червня 1994 р. між Україною та Європейським Союзом була підписана "Угода про партнерство та співробітництво". Незважаючи на несприятливий розвиток торгівлі, процес стабілізації макроекономічних зв'язків та проведення структурних реформ зробив можливим підписання "Тимчасової Угоди" 1 червня 1995 р. Вивчається питання щодо членства України у Всесвітній Торговельній Організації.

10. 19 травня 1995 р. проголошено графік закриття ЧАЕС. За допомогою Європейського Союзу, МАГАТЕ та країн "Великої сімки" Україна сподівається закрити Чорнобильську атомну електростанцію до 2000 р. Після рішення про виведення всієї успадкованої тактичної та стратегічної ядерної зброї до Російської Федерації, 5 грудня 1995 р. Україна, як неядерна держава, приєдналася до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Після консультацій з МАГАТЕ та Групою постачальників ядерних матеріалів були прийняті закони про боротьбу з нелегальною торгівлею ядерними матеріалами.

11. В контексті запевнень вищих органів влади (лист Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України від 27 червня 1995 р.) та на основі того, що Асамблея вважає, що, відповідно до ст. 4 Статуту РЄ, Україна здатна і бажає виконувати обов'язки члена РЄ, приведені в ст. 3: "Кожний член Ради Європи обов'язково повинен визнати принципи верховенства закону та здійснення прав і основних свобод людини всіма особами, які знаходяться під його юрисдикцією, і щиро та ефективно співробітничати в досягненні мети Ради Європи", а також з огляду на те, що:

а) з 1992 р. Україна бере участь в багатьох акціях Ради Європи, міжурядових програмах "співробітництва та допомоги", зокрема в сферах реформування правової системи та прав людини та як "спеціальний гість" в роботі Парламентської Асамблеї та її Комітетах;

б) 13 липня 1994 р. був започаткований "політичний діалог" між Україною та Комітетом Міністрів;

в) розробляється Спільна Програма Комісії Європейських співтовариств і Радою Європейського реформування правової системи і реформи місцевого самоврядування та удосконалення системи правозастосування в Україні, виконання якої заплановано розпочати восени 1995 р. Крім цього, вона приєдналась до Європейської Культурної Конвенції, Європейської Конвенції щодо іноземного законодавства, Європейської Рамкової Конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними меншинами або властями;

г) протягом року з моменту вступу будуть прийняті відповідно до стандартів Ради Європи в сфері законодавства:

- нова Конституція;
- рамковий закон про правову політику в Україні щодо захисту прав людини;
- рамковий закон щодо реформування правової та судової систем;
- новий кримінальний кодекс та кримінально-процесуальний кодекс;
- новий цивільний кодекс та цивільно-процесуальний кодекс;

- новий закон про вибори та закон про політичні партії;
  - д) роль та функції Генеральної прокуратури будуть змінені (особливо відносно здійснення загального контролю за дотриманням законності), трансформуючи цей інститут в орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи;
  - е) відповідальність за управління тюрмами, виконання рішень суду та реєстрації осіб, які прибувають або від'їжджають з країни, буде передана Міністерству юстиції до кінця 1998 р;
  - є) відповідно до стандартів Ради Європи незалежність судової влади буде гарантована, зокрема відносно призначення та перебування на посаді суддів, професійна асоціація суддів залучатиметься до процедури призначення суддів;
  - ж) статус суддів захищатиметься законом, та буде заснована асоціація адвокатів;
  - з) до компетенції Конституційного Суду України входитимуть питання про відповідність актів органів законодавчої та виконавчої влади Автономної Республіки Крим Конституції та законам України;
  - и) мирне вирішення існуючих спорів між православними церквами буде прискорено при забезпеченні незалежності церкви у її відносинах з державою, буде введено нову дискримінаційну систему реєстрації церков та правове вирішення питання про повернення церковної власності;
  - і) стан та процес просування реформування правової системи дозволить підписати та ратифікувати в межах визначених затримок, Європейські Конвенції, які наводяться нижче;
  - ї) політика по відношенню до етнічних меншин буде надалі розвиватися на основі Європейської Рамкової Конвенції про захист національних меншин та відповідно до Рекомендації 1201 (1993) щодо додаткового протоколу до Європейської Конвенції про права людини з цього питання.
12. Парламентська Асамблея зазначає, що Україна поділяє інтерпретацію зобов'язань, які викладені у п. 11, та має намір:
- а) підписати на момент приєднання Європейську Конвенцію про права людини; протягом року ратифікувати Конвенцію та Протоколи NN 1, 2, 4, 7 та 11; до вступу в силу Протоколу N 11 визнати право особи звертатися до Європейської Комісії та обов'язковість юрисдикції Європейського Суду (ст.ст. 25 та 46 Конвенції);
  - б) протягом року з моменту вступу підписати та протягом 3-х років ратифікувати Протокол N 6 Європейської Конвенції про права людини, який передбачає скасування смертної кари в мирний час та ввести мораторій на застосування смертної кари, який набуває чинності з моменту приєднання. У відсутність подальшого дослідження відповідності двох правових інструментів, не підписувати в рамках СНД Конвенцію про права людини та інші відповідні документи. СНД, беручи до уваги той факт, що індивідуальні звернення, які подаються відповідно до цієї Конвенції, можуть призвести до неможливості ефективного використання права на індивідуальне звернення відповідно до ст. 25 Європейської Конвенції про права людини;
  - в) протягом року з моменту вступу до Ради Європи підписати та ратифікувати Європейську Конвенцію про запобігання тортурам, нелюдському та принизливому поводженню або покаранню;
  - г) протягом року з моменту вступу до Ради Європи підписати і ратифікувати Європейську Рамкову Конвенцію про захист національних меншин; по відношенню до меншин проводити політику, яка ґрунтується на принципах, викладених в Рекомендації

Асамблеї 1201 (1993);

д) підписати, ратифікувати та, разом з тим, застосовувати основні принципи інших конвенцій Ради Європи, таких як Конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах, Конвенція про передачу засуджених осіб. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом;

е) вирішувати міжнародні спори мирними засобами (зобов'язання, яке розповсюджується на всі держави-члени Ради Європи);

є) протягом року з моменту вступу підписати та ратифікувати Європейську Хартію місцевого самоврядування та Хартію про регіональні мови та мови національних меншин і вивчати, з метою подальшої ратифікації, Соціальну Хартію Ради Європи і, разом з тим, проводити політику відповідно до принципів цих хартій;

ж) протягом року з моменту вступу до Ради Європи підписати та ратифікувати Генеральну Угоду про привілеї та імунітет та Додатковий Протокол до неї;

з) всебічно співпрацювати, як у відслідковуванні процесу імплементації Наказу Асамблеї N 508 (1995) щодо визнання зобов'язань та домовленостей, які існують між державами-членами Ради Європи, так і у відслідковуванні інших процесів, започаткованих після прийняття Комітетом Міністрів Декларації від 10 листопада 1994 р. (95 сесія).

13. Враховуючи вищенаведене, Асамблея рекомендує Комітету Міністрів:

а) запросити Україну стати членом Ради Європи;

б) надати Україні 12 місць в Парламентській Асамблеї. Інститут релігійної свободи

www.irs.in.ua Джерело: [Офіс Ради Європи в Україні](#) _